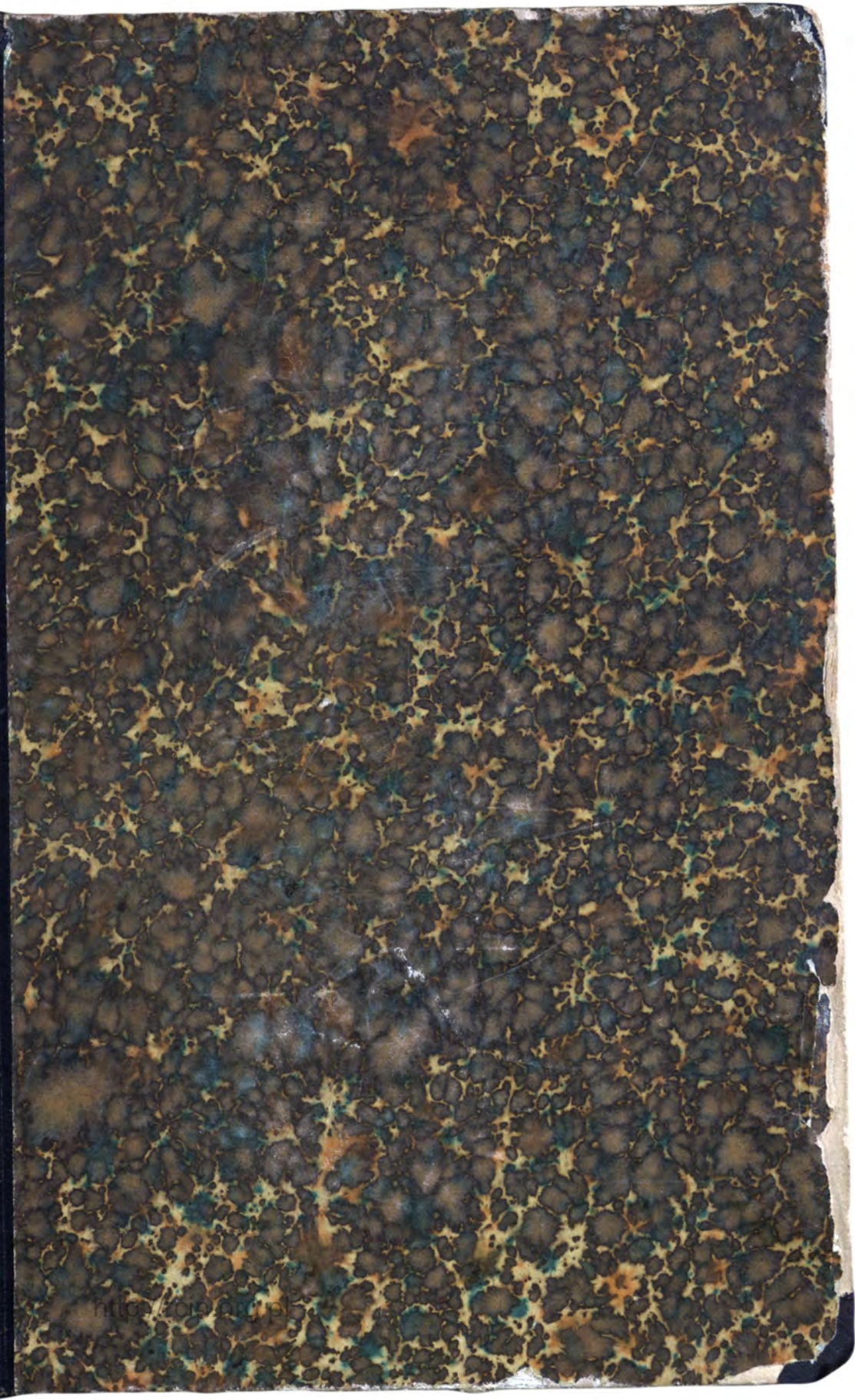


SPRAWOZDANIA  
TOW. NAUKOWEGO  
WARSZAWSKIEGO

2

1909









COMPTES RENDUS DES SÉANCES DE LA SOCIÉTÉ SCIENTIFIQUE DE VARSOVIE.

II Année. 1909.

Rocznik II.

1909.

SPRAWOZDANIA

z posiedzeń

Towarzystwa Naukowego  
Warszawskiego



WARSZAWA.

NAKŁADEM TOWARZYSTWA NAUKOWEGO WARSZAWSKIEGO.

Skład główny

w księgarni E. WENDE i S-ka (T. Hiż i A. Turkut).



## SPIS RZECZY.

### I. Wydział językoznawstwa i literatury.

	<i>Str.</i>
№ 1. Rowiński Michał. O budowie wiersza u Słowackiego	1—14
„ Ueber S. Słowacki's Versbau . . . . .	14—15
№ 2. Méyet Leopold. Nieznana odezwa Adama Mickiewicza w sprawie Szkoły polskiej na Batignolles w Paryżu . . . . .	17—18
„ Oda na wejście Francuzów do Wilna przez Euzebiusza Słowackiego . . . . .	18
„ Nieznane listy Juliusza Słowackiego . . . . .	18
№ 3. Bogusławski Edward. W kwestji pisma iliryskiego zwanego glagolicą . . . . .	19—34
„ Zur Frage der glagolitischen Schrift . . . . .	34—36
Appel Karol. Poczucie językowe w oświeceniu pisowni	36—37
№ 4. Krzemiński St. O poezjach Kollątaja . . . . .	39—45
Korbut Gabryel. Listy J. I. Kraszewskiego do panny Olimpii S. . . . .	46
№ 5. Pułaski Fr. Nieznany druk polski z XVI w. wydany między 1524 a 1527 r. . . . .	47—53
№ 6. Rowiński M. Metryka polska . . . . .	55—62
№ 7. Chlebowski Bronisław. Słowacki i Szekspir . . . . .	63—82
№ 8. Krzemiński St. Przyczynek do sprawy pochodzenia Kollątajów i miejsca urodzenia Hugona . . . . .	83—90
Rowiński Michał. O budowie wiersza u Słowackiego. Część II. . . . .	90—116
„ Ueber J. Słowacki's Versbau. II Teil. . . . .	116—117
№ 9. Szober St. Wyrazy litewskie ze zdwojeniem. Część I. . . . .	119—120

### II. Wydział nauk antropologicznych, społecznych, historii i filozofii

№ 1. Kraushar Al. Poselstwo Dickensona do Zygmunta III w sprawie książki wydanej w Krakowie w r. 1615, uwłaczającej domowi Stuartów . . . . .	2—3
---	-----

№ 2.	Stołyhwo Kazimierz. W sprawie kształtów przejściowych pomiędzy Homo primigenius i Homo sapiens . . . . .	6—14
№ 3.	Daszyńska-Golińska Z. Zagadnienie przyrostu ludności we Francji i w Stanach Zjednoczonych Am. Północnej . . . . .	15—20
„	Der Bevölkerungszuwachs in Frankreich und in den Vereinigten Staaten von Nord-Amerika . . . . .	20—25
№ 4.	Gloger Zygmunt. Słownik imion własnych . . . . .	26—31
	Majewski Erazm. Biologiczne kryteria teorii cywilizacji i znaczenie jej dla biologii i filozofii. . . . .	31—55
№ 5.	Majewski Erazm. Ważny przyczynek do kwestyi mioceńskiej starożytności postaci człowieka. . . . .	57—66
	Bogusławski Edward. W kwestyi pochodzenia Rumunów . . . . .	69—85
„	Zur Frage der Abkunft der Rumänen . . . . .	86—91
№ 6.	Grabski Władysław. Wniosek o utworzeniu przy Towarzystwie Naukowym delegacji statystycznej i o zorganizowaniu wydawnictwa „Rocznika Statystycznego Królestwa“. . . . .	93—98
№ 7.	Majewski Erazm. Fizyczna rola mowy-wibracji w biomechanizmie D (w cywilizacji) . . . . .	100—121
№ 8.	Bogusławski Edward. Społeczeństwo i cywilizacja . . . . .	123—133
№ 9.	Konic Henryk. Ś. p. Aleksander Moldenhawer . . . . .	141—142
	Poniatowski Stanisław. Przyczynek do kranjologii Chińczyków . . . . .	143—160
„	Beitrag zur Kranjologie der Chinesen . . . . .	160—180
№ 10.	Pułaski Fr. Ś. p. Adam Krasieński . . . . .	181—183
	Loth Edward. Dzisiejszy stan wiedzy o filogenii stopy ludzkiej. . . . .	183—208
„	Der heutige Stand unserer Kenntnisse über die Phylogenie des menschlichen Fusses . . . . .	208—221
	Suligowski A. O prawie wyborczem dla ciał prawodawczych . . . . .	221—243
№ 11.	Radziszewski Henryk. Ś. p. Witold Załęski . . . . .	244—247
	Stołyhwo Kazimierz. Przyczynek do metody badania osteograficznego. Osteofor-Projekcyometr . . . . .	247—260
№ 12.	Majewski Erazm. O czaszce pra-człowieka plioeńskiej, Diprothomo platensis . . . . .	261—278

### III. Wydział nauk matematycznych i przyrodniczych.

№ 1.	Weyberg Z. Sprawa kryształów mieszanych w świetle badań lat ostatnich . . . . .	3—5
------	---	-----



	<i>Str.</i>
Miklaszewski Sł. W imieniu S. Wronskiego. Rozpadanie się gruzelków rędziny vel borowiny	5—7
Banachiewicz Tad. O związku pomiędzy pewnym twierdzeniem matematyków chińskich a formą Fermata na liczby pierwsze . . . . .	7—10
„ On a connection between a chinese theorem and the Fermat's form $2^{2^k} + 1$ for the primes	10—11
Gosiewski Wł. O średniej arytmetycznej i o prawie Gauss'a prawdopodobieństwa błędu. . . . .	11—17
„ Sur la moyenne arithmétique et sur la loi de Gauss de la probabilité d'une erreur . . . . .	17
Miklaszewski Sł. Bielica z pod Grójca w gub. War- szawskiej . . . . .	17—24
„ „Bielica“ prés de Grójec gouv. Varsovie dans le Royaume de Pologne . . . . .	24—25
№ 2. Wronski Stefan Kilka gleb z powiatu Zamoyskiego w gub. Lubelskiej . . . . .	27—30
„ Quelques sols de l'arrondissement de Zamość gouv. Lublin . . . . .	30
Wóycicki Z. i W. Blumental. Wpływ atmosfery pracownianej na anatomiczną budowę pędów kartofla ( <i>Solanum tuberosum</i> ). . . . .	30—37
„ Ueber den Einfluss der Laboratoriumsluft auf den innern Bau der Kartoffelsprosse . . . . .	37—42
Weyberg Z. Kilka słów o składzie łyseczków w ska- lach dwułyseczkowych . . . . .	42—43
Tur Jan. W sprawie stosunku wielkości ciała zarodka do masy żółtka . . . . .	43—47
„ Sur le rapport entre les dimensions du corps embryonnaire et celles de la masse vitelline . . . . .	47—50
Eiger Maryan. Topografia zwojów nerwowych we- wnątrzsercowych u świnki morskiej, myszy białej i człowieka . . . . .	50—52
„ Topographie des ganglions du coeur chez le cobaye, chez la souris blanche et chez l'homme	52—54
№ 3. Weyberg Z. Przyczynek do poznania stosunków pomię- dzy muskowitami skałotwórczemi . . . . .	57—59
Miklaszewski Sławomir. Gleby w powiecie Kra- snostawskim gub. Lubelskiej . . . . .	59—74
„ Les sols de l'arrondissement de Krasnystaw gouv. Lublin . . . . .	74—75
„ Gleby w powiecie i gubernii Siedleckiej. . . . .	75—86
„ Les sols dans l'arrondissement et gouverne- ment de Siedlce . . . . .	86
Sosnowski Jan. Studya porównawcze nad pobudli- wością. Część II . . . . .	86—88
„ Vergleichende Untersuchungen über Reizbar- keit. II Teil . . . . .	88—89

Serkowski St.	Kolonie-olbrzymy i kolonie ruchome drobnoustrojów . . . . .	89—94
Tur Jan.	Doświadczenia nad wpływem promieni radu na rozwój kaczki (Anas dom). . . . .	95—108
„	Expériences sur l'influence des rayons du radium sur les embryons du Canard (Anas dom)	109—116
— Sierpiński Wacław.	O pewnej sumie potrójnej . . . . .	117—119
„	Sur une somme triple. . . . .	119—120
№ 4. Janowski Władysław.	Teodor Dunin. Wspomnienie pośmiertne . . . . .	122—129
„	Dunin Teodor. O potrzebie założenia Instytutów Naukowych . . . . .	129—136
Weyberg Z.	Zależność składu biotytów skalotwórczych od zasadowości skały . . . . .	136 137
Miklaszewski Sławomir	Absorbeyca w glebach typowych . . . . .	137—152
„	L'absorbition dans les sols typiques. . . . .	152—154
Wóycicki Z.	Zniekształcenie pędów kwiatowych u Dianthus caryophyllus fl. pl. . . . .	154—158
„	Diaphysis der Blüthentrieben bei Dianthus caryophyllus fl. pl. . . . .	158—161
Tur Jan.	Spostrzeżenia nad jajami podwójnymi „bez blastoderm“ . . . . .	161—168
„	Observations sur les oeufs doubles „sans blastodermes“ . . . . .	169—173
„	W sprawie pewnej potworności zarodkowej rzekomo złożonej (Hemididymus Klaussner'a). . . . .	173—176
„	Sur une monstruosité soi-disant double (Hemididymus de Klaussner) . . . . .	176—178
№ 5. Miklaszewski Sławomir.	Pierwszy międzynarodowy Zjazd gleboznawców w Budapeszcie . . . . .	179—186
Wóycicki Z.	Urządzenia mające na celu rozchylenie osi w kwiatostanach traw . . . . .	187—189
„	Ueber die Bewegungseinrichtungen an den Ähren der Gramineenblüthenstände . . . . .	189—191
Boguski J. J.	O drugim dwubenzylonaftalinie. . . . .	191—193
„	Sur le second dibenzylnaphtalène . . . . .	194
Weyberg Z.	Słów kilka o skaleniach tatrzańskich . . . . .	194—195
Thugutt St. J.	Mikrochemiczny dowód złożoności hydronefelitu z uwagami o pochodzeniu kamieni plewistych . . . . .	195—205
„	Démonstration de la nature composée de l'hydronephélite par la voie microchimique, suivie d'une note sur l'origine de la bergmannite. . . . .	205—207
Sierpiński W.	O systematycznych rozwinięciach liczb na iloczynny nieskończone . . . . .	207—208

	<i>Str.</i>
Sierpiński W. Sur les développements systématiques des nombres en produits infinis . . . . .	209
Nº 6. Janowski Władysław. O krzywej przedsiolkowo-przelykowej, jej tlómaczeniu i znaczeniu . . . . .	212—241
Rzętkowski Kazimierz. W sprawie chemizmu mięśnia sercowego w stanach jego niedomogi . . . . .	242
„ Badania nad leukocytozą w stanach zakaźnych . . . . .	243
Weyberg Z. O składzie chemicznym biotyłów skałotwórczych w skałach analogicznych . . . . .	243—249
Gosiewski Wł. Jeszcze o prawie Gauss'a . . . . .	249—255
„ Encore sur la loi de Gauss. . . . .	255
Gorczyński Wł. W kwestyi wpływu absorbcyjnego pary wodnej na promieniowanie słoneczne! . . . . .	256—259
Sierpiński W. O zależnościach między zasadniczymi własnościami symbolu Legendre'a . . . . .	260—272
„ Sur les rapports entre les propriétés fondamentales du symbole de Legendre . . . . .	272—273
Nº 7. Sierpiński W. O pewnej własności charakterystycznej liczb wymiernych . . . . .	275—276
„ Sur une propriété caractéristique des nombres rationnels . . . . .	276
Weyberg Z. Biotyty skałotwórcze gór Ilmeńskich . . . . .	277—279
Miklaszewski Sławomir. W sprawie badań nad morfologją gleby . . . . .	279—282
„ Sur l'étude de la morphologie du sol . . . . .	282
Gorczyński Władysław. O wartościach stałej słonecznej . . . . .	283—301
Nº 8. Miklaszewski Sławomir. Gleby typowe w gubernii Piotrkowskiej . . . . .	307—313
„ Les sols typiques dans le gouvernement de Piotrków . . . . .	313
Pietruszczyński Z. i Zalewski A. Mada pod Puławami . . . . .	313—315
„ La „mada“ près du Puławy . . . . .	316
Weyberg Z. Rozpuszczalność alunu glinowopotasowego w roztworach wodnych chlorowodoru. . . . .	316—318
Gorczyński Władysław. O metodzie pyrhelometrycznej wyznaczania „stałej słonecznej“ bez ekranów absorbcyjnych . . . . .	318—331
Sierpiński W. O pewnem twierdzeniu z teoryi przybliżeń wymiernych. . . . .	331—334
„ Sur un théorème de la théorie des approximations rationnelles . . . . .	334—335
Sawicki Ludomir. Niemen jako klucz do zrozumienia genezy niżu północnego i jego sieci hydrograficznej . . . . .	335—342
„ Program badań jezior w Polsce . . . . .	343—346

	<i>Str.</i>
№ 9. Gosiewski Wł. O pewnem kryterium w teorii błędów	347—352
„ Sur un certain criterium dans la théorie des erreurs . . . . .	352—354
Sierpiński W. O pewnej nierówności, dotyczącej średniej arytmetycznej, geometrycznej i harmonicznej . . . . .	354—357
„ Sur une inégalité pour la moyenne arithmétique, géométrique et harmonique. . . . .	358
„ O pewnej własności charakterystycznej liczb niewymiernych . . . . .	358
„ Sur une propriété caractéristique des nombres irrationnels. . . . .	359
Weyberg Z. Wyniki rozbioru chemicznego skał biotytowych i ich biotytów . . . . .	359—362
Thugutt St. J. O kankrynicie . . . . .	362—383
„ La cancrinite . . . . .	384—385
Silberstein Ludwik. Fale nieciągłości w dielektryku krystalicznym . . . . .	386—390
„ Ueber Unstetigkeitswellen in einem krystallinischen Dielectricum . . . . .	390—393
Wóycicki Z. Sprawozdanie z prac nad gromadzeniem materyałów do „Obrazów flory Polskiej“ . . . . .	394

---

Sprawozdanie ze stanu i działalności Towarzystwa Naukowego Warszawskiego za czas od dn. 1 Lipca 1908 r. do dnia 30 Czerwca 1909 r. . . . .	1—35
--	------

---

# SPRAWOZDANIE

ze stanu i działalności

# Towarzystwa Naukowego Warszawskiego

za rok drugi

(od d. 1 lipca 1908 r. do d. 30 czerwca 1909 r.),  
przedstawione przez Sekretarza Towarzystwa,

na

**Zebraniu Ogólnem**

dnia 25 listopada 1909 r.



WARSZAWA.

NAKLADEM TOWARZYSTWA NAUKOWEGO WARSZAWSKIEGO.

Skład główny

w księgarni E. WENDE i S-ka (T. Hiż i A. Turkuł).

—  
1909.

<http://rcin.org.pl>

Drukarnia Rubieszewskiego i Wrotnowskiego w Warszawie.

## SPIS RZECZY.

	<i>Str.</i>
I. Skład Towarzystwa . . . . .	1
A. Urzędnicy T-wa . . . . .	1
1. Zarząd . . . . .	1
2. Prezydya Wydziałów . . . . .	2
3. Prezydya Komisji stałych . . . . .	3
4. Komisya rewizyjna . . . . .	3
B. Członkowie T-wa . . . . .	4
1. Członek honorowy . . . . .	4
2. Członkowie Wydziałów . . . . .	4
3. Skład Komisji przy Wydziałach . . . . .	6
II. Sprawozdanie z czynności naukowych T-wa . . . . .	9
A. Sprawozdanie z czynności Wydziałów . . . . .	9
B. Sprawozdanie z czynności Komisji stałych . . . . .	14
1. Komisya językowa . . . . .	14
2. „ antropologiczna . . . . .	14
3. „ historyczna . . . . .	15
4. „ meteorologiczna . . . . .	16
III. Sprawozdanie z czynności administracyjnych T-wa . . . . .	19
Zarząd, Komisya rewizyjna, Zebrania Ogólne . . . . .	19
Ofiary na rzecz T-wa . . . . .	22
Zapomogi naukowe . . . . .	23
IV. Stosunki zewnętrzne . . . . .	24
V. Wydawnictwa T-wa . . . . .	25
Stosunki zamienne . . . . .	26
VI. Biblioteka . . . . .	28
VII. Sprawozdanie kasowe . . . . .	29
VIII. Zadania konkursowe . . . . .	33





# Sprawozdanie

ze stanu i działalności

## Towarzystwa Naukowego Warszawskiego

za rok drugi

(od d. 1 lipca 1908 r. do d. 30 czerwca 1909 r.),  
przedstawione przez Sekretarza Towarzystwa, na

### Zebraniu Ogólnem

dnia 25 listopada 1909 r.

---

---

Dodatek do „Sprawozdań z posiedzeń”.

Rok 2 — 1909.

---

---

I.

### **Skład**

TOWARZYSTWA NAUKOWEGO WARSZAWSKIEGO

w lipcu 1909 r.

#### A. Urzędnicy Towarzystwa.

##### 1. Zarząd.

Prezes:

Aleksander Jabłonowski (25. XI. 07).

Wiceprezes:

Samuel Dickstein (25. XI. 07).

Sekretarz:

Władysław Janowski (25. XI. 08).

Przewodniczący Wydziału I:

Bronisław Chlebowski (1. IV. 08).

Przewodniczący Wydziału II:

Walenty Miklaszewski (24. X. 08).

Przewodniczący Wydziału III:

Jan Lewiński (3. VI. 09).

Członkowie:

1. Jakowski Maryan (15. XI. 08).

2. Kochanowski Jan (2. II. 08).

3. Kucharzewski Feliks (2. II. 08).

skarbnik (1. I. 09).

4. Miklaszewski Sławomir (2. II. 08).

5. Pułaski Franciszek (13. VI. 09).

6. Tur Jan (15. XI. 08).

redaktor (1. I. 09).

2. Prezydya Wydziałów.

a) Wydział I-y językoznawstwa i literatury.

Przewodniczący:

Bronisław Chlebowski (1. IV. 08).

Sekretarz:

Ignacy Chrzanowski (25. XI. 07).

b) Wydział II nauk antropologicznych, społecznych,  
historyi i filozofii.

Przewodniczący:

Walenty Miklaszewski (24. X. 08).

Sekretarz:

Aleksander Kraushar (25. XI. 07).

c) Wydział III nauk matematycznych i przyrodniczych.

Przewodniczący:

Jan Lewiński (3. VI. 09).

Sekretarz:

Jan Tur (25. XI. 07).

3. Prezydya Komisji stałych przy Wydziałach.

a) Przy Wydziale I-ym:

KOMISYA JEZYKOWA:

Przewodniczący:

Gabryel Korbut.

Sekretarz:

Stanisław Szober.

b) Przy Wydziale II-im:

KOMISYA ANTROPOLOGICZNA:

Przewodniczący:

Erazm Majewski.

Sekretarz:

Kazimierz Stołyhwo.

KOMISYA HISTORYCZNA:

Przewodniczący:

Władysław Smoleński.

Sekretarz:

(vacat). Czynności sekretarza pełnił zastępczo Ign.  
T. Baranowski.

c) Przy Wydziale III-im:

KOMISYA METEOROLOGICZNA:

Przewodniczący:

Samuel Dickstein.

Sekretarz:

Władysław Gorczyński.

4. Komisya rewizyjna od. d. 28 lutego 1909 r.

Ignacy Baranowski.

Bolesław Danielewicz.

Teodor Dydyński.

Alfred Sokołowski.

Julian Adolf Świącicki.

## B. Członkowie Towarzystwa.

### 1. Członek honorowy.

Baranowski Ignacy

### 2. Członkowie Wydziałów.

#### a) Wydział I-y językoznawstwa i literatury.

Appel Karol	(z) <sup>1)</sup>
Benni Tytus	(19. I. 08).
Chlebowski Bronisław	(z)
Chrzanowski Ignacy	"
Faleński Felicyan	(19. I. 08).
Gostomski Walery	"
Grabowski Edward	"
Jabłonowski Władysław	(25. XI. 08).
Kaszewski Kazimierz	(19. I. 08).
Korbut Gabryel	(z)
Kryński Adam Antoni	"
Krzemiński Stanisław	(19. I. 08).
Meyet Leopold	(25. XI. 08).
Plenkiewicz Roman	(19. I. 08).
Ptaszycki Stanisław	"
Rowiński Michał	"
Słoński Stanisław	(25. XI. 08).
Święcicki Julian Adolf	(19. I. 08).
Szober Stanisław	(25. XI. 08).

Razem członków Wydziału 19.

#### b) Wydział II-gi nauk antropologicznych, społecznych, historii i filozofii.

Białecki Antoni	(z)
Biegański Władysław	"
Bogusławski Edward	(19. I. 08).
Chodyński ks. Stanisław	(z)

<sup>1)</sup> Objaśnienie znaków przy nazwiskach:

(z) — członek założyciel, data wzięta w nawiasy przy nazwisku, oznacza dzień wybrania na członka Towarzystwa.

Dunin Karol	(z)
Dydyński Teodor	"
Gloger Zygmunt	(19. I. 08).
Grabski Władysław	(z)
Handelsman Marceli	(19. I. 08).
Holewiński Władysław	(z)
Jabłonowski Aleksander	"
Kętrzyński Stanisław	(19. I. 08).
Kochanowski Jan	(z)
Konic Henryk	(19. I. 08).
Konopczyński Władysław	"
Kraushar Aleksander	(z)
Lutostański Karol	(19. I. 08).
Majewski Erazm	"
Miklaszewski Walenty	"
Ochimowski Feliks	"
Pułaski Franciszek	(25. XI. 08).
Radziszewski Henryk	"
Rundstein Szymon	(19. I. 08).
Smoleński Władysław	(z)
Smolikowski Seweryn	(2. II. 08).
Stołyhwo Kazimierz	(25. XI. 08).
Struve Henryk	(z)
Suligowski Adolf	"
Wachowski Kazimierz	(19. I. 08).
Wierzbowski Teodor	(z)

Razem członków Wydziału II-go 30.

**c) Wydział III-ci nauk matematycznych i przyrodniczych.**

Banachiewicz Tadeusz	(19. I. 08).
Baranowski Ignacy	(z)
Biernacki Wiktor	"
Boguski Józef Jerzy	"
Danielewicz Bolesław	(19. I. 08).
Dickstein Samuel	(z)
Dmochowski Zdzisław	"
Ejsmond Józef	"
Flatau Edward	(19. I. 08).
Goldflam Samuel	"

Gorczyński Władysław	(19. I. 08).
Gosiewski Władysław	(z)
Heryng Teodor	(19. I. 08).
Jakowski Maryan	"
Janowski Władysław	(z)
Kamocki Walenty	(19. I. 08).
Kosiński Julian	(z)
Kowalczyk Jan	"
Kryński Leon	"
Kucharzewski Feliks	"
Lewiński Jan	"
Mayzel Waław	(19. I. 08).
Merecki Romuald	"
Miklaszewski Sławomir	"
Nusbaum Henryk	(25 XI. 08.
Pruszyński Jan	(19. I. 08).
Przewoski Edward	(z)
Reichman Mikołaj	(19. I. 08).
Serkowski Stanisław	"
Sierpiński Waław	"
Silberstein Ludwik	"
Sokołowski Alfred	"
Sosnowski Jan	(z)
Thugutt Stanisław Józef	(19. I. 08).
Tur Jan	(z)
Weyberg Zygmunt	"
Wóycicki Zygmunt	(19. I. 08).

Razem członków Wydziału III-go 37.

Ogółem członków Towarzystwa 86.

### 3. Współpracownicy w Komisjach przy Wydziałach.

#### a) Przy Wydziale I-ym.

##### KOMISYA JĘZYKOWA:

W pracach komisji językowej

Appel Karol.

Korbut Gabryel.

Słoński Stanisław.

Szober Stanisław.

b) Przy Wydziale II-im.

KOMISYA ANTROPOLOG., ARCHEOLOGICZNA I ETNOGRAFICZNA.

Bogusławski Edward.	Baranowski Ignacy Tadeusz.
Gloger Zygmunt.	Bochenek Adam.
Majewski Erazm.	Ciszewski Stanisław.
Miklaszewski Walenty.	Czarnowski Stanisław Jan.
Pułaski Franciszek.	Demetrykiewicz Włodzimierz.
Stołyhwo Kazimierz.	Dybowski Benedykt.
	Krzywicki Ludwik.
	Loth Edward.
	Maciesza Aleksander.
	Poniatowski Stanisław.
	Rutkowski Leon.
	Schreiber Witold.
	Sterling Stefan.
	Talko-Hryncewicz Julian.
	Wawrzeńcki Marian.

KOMISYA HISTORYCZNA.

Bogusławski Edward.	Baranowski Ignacy Tadeusz.
Chrzanowski Ignacy.	Baruch Maksymilian.
Dickstein Samuel.	Bojasiński Józef.
Holewiński Władysław.	Giedroyć Franciszek.
Jabłonowski Aleksander.	Iwazzkiewicz Janusz.
Jabłonowski Władysław.	Jakubowski Jan.
Janowski Władysław.	Jastrzębska Justyna.
Kętrzyński Stanisław.	Kościółkowski Stanisław.
Kochanowski Jan.	Mościcki Henryk.
Konic Henryk.	ks. Ponewczyński Ludwik.
Konopczyński Władysław.	Riabinin Jan.
Kraushar Aleksander.	Siemieński Józef.
Krzemiński Stanisław.	
Miklaszewski Walenty.	
Ptaszycki Jan.	
Pułaski Franciszek.	
Smoleński Władysław.	
Wachowski Kazimierz.	
Wierzbowski Teodor.	

c) Przy Wydziale III-im.

KOMISYA METEOROLOGICZNA.

Banachiewicz Tadeusz.	Ciemiński Manswet.
Biernacki Wiktor.	Dobrowolski Antoni.
Danielewicz Bolesław.	Gramadzki Ludwik.
Dickstein Samuel.	Kalinowski Stanisław.
Gorczyński Władysław.	Landau Stanisław.
Janowski Władysław.	Milde Karol.
Kowalczyk Jan.	Smosarski Władysław.
Kucharzewski Feliks.	Szaniawski Władysław.
Lewiński Jan.	Wyszyński Ferdynand.
Merecki Romuald.	

W roku sprawozdawczym ustąpił na własne żądanie z T-wa Naukowego p. Baudouin de Courtenay.

Zmarli zaś: Przewodniczący Wydziału II-go, zasłużony statystyk, Witold Załęski; powszechnie ceniony badacz literatury i działacz społeczny, Adam Krasieński; wybitny pracownik na polu nauk lekarskich, Teodor Dunin, oraz pracownik w dziedzinie kryminalistyki i filantropii, Aleksander Moldenhawer.

W myśl decyzji Zarządu d. 22 listopada 1908 r., wspomnienia pośmiertne o powyżej wymienionych zmarłych członkach T-wa ogłoszone na posiedzeniach właściwych Wydziałów i pomieszczono w Sprawozdaniach z posiedzeń T-wa, (№ 4, 7 i 8 z r. 1909).



II.

**Sprawozdanie z czynności naukowych T-wa.**

W ciągu roku bieżącego, 2-ego od założenia, działalność Towarzystwa wyraziła się w następujących Zebraniach:

Zebrania Ogólne . . . . .	4
Posiedzenia Zarządu . . . . .	18
„ Wydziału I-go . . . . .	9
„ „ II-go . . . . .	14
„ „ III-go . . . . .	9
„ Komisji językowej . . . . .	4
„ „ antropologicznej . . . . .	4
„ „ historycznej . . . . .	6
„ „ meteorologicznej . . . . .	4
„ „ rewizyjnej . . . . .	2

Ogółem więc odbyło się w ciągu roku sprawozdawczego w T-wie Naukowym posiedzeń 74, nie licząc 3 posiedzeń pod przewodnictwem Sekretarza T-wa dla ostatecznego zredagowania poszczególnych części regulaminu czynności T-wa; 1 — specjalnej Komisji dla omówienia strony prawnej zaprojektowanych stosunków T-wa ze Słownikiem języka polskiego, oraz 1 — dla omówienia zasadniczych punktów fundacyi im. ś. p. Adama Krasińskiego.

**A. Działalność wydziałów.**

1) W Wydziale I-ym na 9 posiedzeniach przedstawiono następujące komunikaty:

1. Appel K. O istocie zjawisk językowych.
2. Poczucie językowe w oświetleniu pisowni.

3. Bogusławski E. W kwestyi pisma iliryskiego, zwanego głągolicą. Z powodu artykułu Leskiena „Zur glagolitischen Schrift“ (Arch. f. slav. Philol. XXVII. 1905).

4. Chlebowski B. Geneza i artyzm „Przedświtu“.

5. Korbut G. Listy J. I. Kraszewskiego do panny Olimpij S.

6. Krzemiński St. O poezjach Kołłątaja.

7. Méyet L. Nieznana odezwa Adama Mickiewicza w sprawie szkoły polskiej na Batignolles w Paryżu.

8. Tenże. Oda na wejście Francuzów do Wilna przez Euzebiusza Słowackiego.

9. Tenże. Nieznane listy Juliusza Słowackiego.

10. Pułaski Fr. Nieznany dyalog z pierwszej połowy XVI w. (przypuszczalnie Biernata z Lublina).

11. Tenże. Nieznany druk polski z XVI w., wydany między rokiem 1524 a 1527.

12. Rowiński M. O budowie wiersza u Słowackiego.

13. Tenże. Metryka polska.

2) W Wydziale II-im na 14 posiedzeniach, wygłoszono następujące komunikaty:

1. Bogusławski E. W kwestyi narodowości Macedończyków. Z powodu dzieła Ottona Hoffmana „Die Makedonen, ihre Sprache und ihr Volkstum“. Göttingen 1906.

2. Tenże. W kwestyi pochodzenia Rumunów. Z powodu dzieła Owidyusza Densusianu „Histoire de la langue roumaine“, Paris 1901, i innych prac w tym przedmiocie z ostatniego dziesięciolecia.

3. Tenże. Społeczeństwo i cywilizacya. Z powodu dzieła Erazma Majewskiego „Nauka o cywilizacyi“. Warszawa 1908.

4. Daszyńska-Golińska Z. Zagadnienia przyrostu ludności we Francyi i Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej.

5. Gloger Z. W sprawie Słownika imion własnych.

6. Grabski W. Wniosek w sprawie utworzenia przy Towarzystwie Naukowem delegacyi statystycznej i zorganizowania wydawnictwa „Rocznika Statystycznego Królestwa Polskiego“.

7. Konic H. Ustęp z organizacyi sądownictwa, przez Komisję Rządzącą (r. 1807) wprowadzonej.

8. Kraushar Al. Poselstwo Dickensona do Zygmunta III-go w sprawie książki, wydanej w Krakowie w r. 1615, uwłaczającej domowi Stuartów.

9. Majewski E. Podstawy do nauki o cywilizacyi (Auto-referat o własnem dziele „Nauka o cywilizacyi“).

10. Tenże. Biologiczne kryteria teoryi cywilizacyi i znaczenie jej dla biologii i filozofii.

11. Tenże. Ważny przyczynek do kwestyi miocenijskiej starożytności postaci człowieka.

12. Tenże. Fizyczna rola mowy-wibracyi w biomechanizmie *D* (w cywilizacyi).

13. Stołyhwo K. W sprawie kształtów przejściowych pomiędzy *Homo primigenius* i *Homo sapiens*.

3) W Wydziale III-im na 9 posiedzeniach wygłoszono następujące komunikaty:

#### Biologia.

1. Eiger M. Topografia zwojów nerwowych wewnątrzsercowych u świnki morskiej, myszy białej i człowieka.

2. Eismond J. Tak zwane struktury protoplazmy i ich znaczenie.

3. Janowski Wł. Teodor Dunin.

4. Tenże. O krzywej przedsionkowo-przełykowej i jej tłumaczeniu i znaczeniu.

5. Rzętkowski K. (gość). W sprawie chemizmu mięśnia sercowego w stanach jej niedomogi. Przedstawił Wł. Janowski.

6. Tenże. Badania nad leukocytozą w stanach zakaźnych. Przedstawił Wł. Janowski.

7. Serkowski St. Kolonie-olbrzymy i kolonie ruchome drobnoustrojów.

8. Sosnowski J. Studya nad pobudliwością.

9. Tenże. Studya nad pobudliwością, część II.

10. Turjan. Dwa przypadki z teratologii bezkręgowców.

a) Przypadek hypermeryi (hexameryi) u rozgwiazdy *Asterina gibbosa*. b) Rozdwojenie czułka u ukwiatu *Anemonia sulcata*.

11. R a b a u d Et. O pewnej metodzie embryoskopii w zastosowaniu do jaj ptasich. Przedstawił J a n T u r.

12. T u r J a n. W sprawie stosunku wielkości ciała zarodka do masy żółtka.

13. T e n z e. Doświadczenia nad wpływem promieni radu na rozwój kaczki (*Anas dom.*).

14. T e n z e. Spostrzeżenia nad jajami podwójnymi „bez blastoderm“.

15. T e n z e. W sprawie pewnej potworności zarodkowej, rzekomo złożonej (*Hemididymus Klausner'a*).

16. W ó y c i c k i Z. Zniekształcenie pędów kwiatowych u *Dianthus caryophyllus fl. pl.*

17. T e n z e. Urządzenie, mające na celu rozchylenie osi w kwiatostanach traw.

18. W ó y c i c k i Z. i B l u m e n t a l W. Wpływ atmosfery pracownianej na anatomiczną budowę pędów kartofla (*Solanum tuberosum*).

#### Chemia.

19. B o g u s k i J. J. O drugim dwubenzylonaftalinie.

#### Fizyka.

20. G o r e z y ń s k i Wł. O wpływie powłoczki szklanej na wskazania termometrów radiacyjnych.

21. S i l b e r s t e i n L. Powierzchnie nieciągłości w półprzewodnikach.

#### Geologia i Gleboznawstwo.

22. M i k l a s z e w s k i Sł. Materiały do gleboznawstwa ziem polskich.

23. T e n z e. Gleby w powiecie Janowskim w gubernii Lubelskiej.

24. T e n z e w i m i e n i u W r o ń s k i e g o S. Rozpadanie się w wodzie gruzelków rędziny vel borowiny.

25. T e n z e. Bielica z pod Grójca z gub. Warsz.

26. T e n z e. Gleby w powiecie Krasnostawskim gub. Lubelskiej.

27. T e n z e. Gleby w powiecie i gub. Siedleckiej.

28. T e n z e. Absorbeya w glebach typowych.

29. T e n z e. Pierwszy międzynarodowy Zjazd w Budapeszcie.

30. W r o ń s k i S t. Kilka gleb z powiatu Zamojskiego w gubernii Lubelskiej.

### Matematyka.

31. Banachiewicz T. O związku pomiędzy pewnem twierdzeniem matematyków chińskich, a formą Fermata na liczby pierwsze.

32. Gosiewski Wł. O średniej arytmetycznej i o prawie Gaussa prawdopodobieństwa błędu.

33. Tenże. Jeszcze o prawie Gaussa.

34. Sierpiński W. O wartościach średnich kilku funkcji liczbowych.

35. Tenże. O pewnej sumie potrójnej.

36. Tenże. O systematycznych rozwinięciach liczb na iloczyny nieskończone.

37. Tenże. O zależnościach między zasadniczymi własnościami symbolu Legendre'a.

### Meteorologia.

38. Gorczyński Wł. W kwestyi wpływu absorbcyjnego pary wodnej na promieniowanie słoneczne.

39. Merecki R. Wpływ zmiennej działalności słońca na czynniki meteorologiczne ziemskie.

### Mineralogia.

40. Thugutt St. J. Mikrochemiczny dowód złożoności hydrenefelinu z uwagami o pochodzeniu kamieni.

41. Weyberg Z. Syntezy pirogenetycznych glinokrzemianów zasadowych (Notatka tymczasowa).

42. Tenże. Przyczynek do krytyki sposobów oznaczania gęstości skał.

43. Tenże. Słów kilka o składzie chemicznym łyszczyków tatrzańskich.

44. Tenże. Sprawa kryształów mieszanych w świetle badań lat ostatnich.

45. Tenże. Kilka słów o składzie łyszczyków w skałach dwułysczykowych.

46. Tenże. Przyczynek do poznania stosunków pomiędzy muskowitami skałotwórczymi.

47. Tenże. Zależność składu biotylów skałotwórczych od zasadowości skał.

48. Tenże. Słów kilka o skaleniach tatrzańskich.

49. Tenże. O składzie chemicznym biotylów skałotwórczych w skałach analogicznych.

## B. Działalność Komisji stałych.

### Wydział I.

#### 1. Komisja językowa.

Komisja językowa, zawiązana uchwałą Wydziału I-go, 27 Listopada 1908 roku, odbyła 4 posiedzenia. Pierwsze (w d. 29 listop. 1908 r.) poświęciła omówieniu sprawy podjęcia przez T-wo dalszego wydawnictwa Słownika języka polskiego (J. Karłowicza, Ad. Kryńskiego i W. Niedźwiedzkiego). Rzecz ta wzięła obrót, opowiedziany poniżej w Sprawozdaniu z czynności Zarządu. Na następnych posiedzeniach Komisja ułożyła plan przyszłych swych zajęć. Uchwaliła (na posiedz. w d. 17 stycznia 1909 r.):

podjąć się opracowania monograficznego języka wybitnych pisarzy polskich, przede wszystkim stylistów w. XIX-go, pod względem słownikowym, znaczeniowym (semazjologicznym), składniowym, frazeologicznym i stylistycznym — aby w ten sposób przygotować materiał do przyszłego wielkiego Słownika pisarzy polskich w. XIX-go.

Postanowiono rozpocząć pracę od zbadania języka Jana i Jędrzeja Śniadeckich i Juliusza Słowackiego.

Opracowania monografii o języku:

Jana Śniadeckiego podjął się p. St. Szober;

Jędrzeja Śniadeckiego — p. St. Słoński;

Juliusza Słowackiego — p. G. Korbut.

### Wydział II.

#### 2. Komisja antropologiczna.

Komisję zawiązano 15 stycznia 1909 r. i wybrano na temże posiedzeniu na przewodniczącego p. E. Majewskiego, na sekretarza p. K. Stołyhwę. Komisja ta odbyła 4 posiedzenia: 15 stycznia, 1 marca, 15 kwietnia i 24 maja 1909 r., na których wygłoszono następujące komunikaty i referaty:

1. Jabłonowski A. Sprawa zbiorów etnograficznych przy Muzeum Przemysłu i Rolnictwa.

2. Majewski E. Sprawa roztoczenia opieki nad zabytkami przedhistorycznymi nieruchomymi i ruchomymi w kraju.

3. Tenże. Referat o cmentarzysku ciałopalnem, kurhano-

wem pod Sopoćkiniami, rozkopaniem i zbadaniem przez redakcję „Światowita“ w r. 1908.

4. Stołyhwo K. Potrzeba ujednostajnienia metod badania antropologicznego i wypracowania instrukcyi.

5. Tenże. W sprawie badań antropometrycznych nad młodzieżą szkolną.

6. Tenże. Sprawa zjednoczenia zbiorów etnograficznych i archeologicznych w Warszawie.

Ponadto p. E. Majewski prowizorycznie zawiadomił o zamiarze ofiarowania swych zbiorów przedhistorycznych T-wu Nauk. Warsz. i funduszu na budowę własnego muzeum;

p. W. Miklaszewski poruszył sprawę wskrzeszenia „Wisły“;

p. K. Stołyhwo przedstawił potrzebę funduszu na zakup przyrządów antropometrycznych.

Nadto Komisya uchwaliła:

wystosować odezwę do ogółu w sprawie ochrony zabytków przedhistorycznych;

składać przedmioty prahistoryczne, nadsyłane dla Komisji, w depozyt do muzeum E. Majewskiego, przedmioty zaś antropologiczne — do Pracowni Antropologicznej na przechowanie;

rozpatrywała:

sprawę instrukcyi antropologicznej;

wniosek T-wa Krajoznawczego w sprawie instrukcyi etnograficznej;

sprawę czasopisma „Wisła“.

Wreszcie p. E. Majewski podniósł sprawę własnego organu Komisji antropologicznej, proponując zamianę „Światowita“, wydawanego przez siebie, na organ Komisji, pod warunkiem utrzymania tytułu i dotychczasowego charakteru wydawnictwa, i zamierzając wydawać nadal ten organ własnym kosztem.

### 3. Komisya Historyczna.

Komisya Historyczna, zawiązana dn. 17 listopada 1908 r., odbyła 6 posiedzeń, na których nakreślono plan działalności na czas najbliższy. Plan ten obejmuje: 1) wydanie Kodeksu Mazowieckiego pod kierunkiem p. Jana Kochanowskiego; 2) wydanie Ko-

deksu miasta Warszawy przez p. K. Wachowskiego i p. Józefa Siemińskiego; 3) wydrukowanie pod redakcją p. Konopczyńskiego i panny Jastrzębskiej dyaryuszów sejmowych z w. XVIII; 4) systematyczne wydawanie Materiałów do dziejów wsi polskiej przez p. I. T. Baranowskiego; 5) ogłaszanie źródeł do dziejów Księstwa Warszawskiego.

Przygotowano do druku I-y tomik materiałów do dziejów wsi polskiej i zeszyt źródeł do dziejów Księstwa Warszawskiego, opracowany przez p. H. Konica. Nadto Komisya postanowiła zająć się katalogowaniem prac, dotyczących się rzeczy polskich, rozproszonych po wydawnictwach rosyjskich, i inwentaryzowaniem archiwów Królestwa. Część tej inwentaryzacji została już wykonana. P. I. T. Baranowski zinwentaryzował archiwum Konfraternii Kupieckiej w Warszawie, a przy pomocy p. Wł. Semkowicza ze Lwowa, sporządził inwentarz Archiwum Kapitulnego w Warszawie. P. Bojasiński pracuje z ramienia Komisji nad opisaniem Archiwum Potockich w Jabłonie, panna Jastrzębska nad archiwami prywatnymi w Warszawie, zawierającymi materiały do dziejów XVIII-go w., p. Wachowskiego delegowano do opisanie archiwów cechowych w Warszawie; pp. Kętrzyński i I. T. Baranowski zwiedzili i opisali zbiory dokumentów w Wislicy, Korczyniu, Sandomierzu i Stopnicy.

Na zebraniach Komisji Historycznej odczytano następujące referaty:

- 1) p. Smoleńskiego o Archiwum Potockich w Rosi,
- 2) p. Kochanowskiego o źródłach do Kodeksu Mazowieckiego,
- 3) p. Kętrzyńskiego o sposobach ratowania drobnych archiwów,
- 4) p. I. T. Baranowskiego o Archiwum Konfraternii Kupieckiej Warszawskiej,
- 5) p. Semkowicza o Archiwum kapitulnem w Warszawie.

Komisya Historyczna uznając, za jedno ze swych głównych zadań, wydawanie materiałów do dziejów Polski, postanowiła, celem ułatwienia stosunków z miejscowościami, w których znajdują się bogate w rzeczy polskie archiwa, zaprosić do współprawnictwa pp. Kościałkowskiego w Wilnie, I. S. Ptaszyckiego w Petersburgu i Riabinina w Moskwie. Obok tego, celem



zawiązania stosunków z Komisją Historyczną Akademii Umiejętności w Krakowie, zakomunikowała też szczegółowy plan swoich prac.

P. A. Jabłonowski, przekazał Komisji Historycznej T-wa swoje wydawnictwa „Źródeł Dziejowych“ i „Tek Pawińskiego“, które w dalszym ciągu prowadzone będą w tym samym kierunku. Obecnie znajduje się w druku część II-ga, tomu XVII-tego, obejmująca materiały geograficzno - statystyczne do Podlasia. Nadto przygotowano materiały do takiegoż opisu Prus Królewskich. Jedną z ostatnich czynności Komisji Historycznej w roku ubiegłym było opracowanie i rozesłanie za pośrednictwem Zarządu odezwy do ks. biskupów w Król. Polskim wyrażającej prośbę o udzielenie T-wu dokładnych wiadomości o archiwach parafialnych i kapitulnych.

### Wydział III.

#### Komisya meteorologiczna.

Komisya meteorologiczna odbyła w roku sprawozdawczym 4 posiedzenia. Działała ona według regulaminu, zatwierdzonego przez Wydział III T. N. W. 7 maja 1908 r. (p. Sprawozdania 1908, str. 189).

Na pierwszych dwu posiedzeniach (5/X i 21/XI) ustalono wyżej podaną listę współpracowników Komisji oraz skład Biura.

Na tych samych posiedzeniach Komisya postanowiła wystąpić, za pośrednictwem Wydziału III, do Zarządu, z prośbą o udzielenie jej zapomogi na nabycie przyrządów do prowadzenia badań pyrhelometrycznych oraz na opłacanie drugiego obserwatora przy stacyi Meteorologicznej Warsz. Muzeum Przem. i Roln. Z przyznanej zapomogi w roku sprawozdawczym zużytkowano połowę.

Na 3-em posiedzeniu Komisji (31/I 1909) omawiano obszernie sprawę zalegającej publikacyi spostrzeżeń Warszawskiej Stacyi Meteorologicznej w Pamiętniku Fizyograficznym. Ponieważ zaległości te obejmują czas od r. 1904, przeto postanowiono: a) wydać w czasie najbliższym w t. XX Pam. Fiz. spostrzeżenia meteorologiczne za okres 1904 — 1908 (włącznie) w objętości mniej więcej 25 arkuszy tablic i 10 arkuszy tekstu rozumowanego — i

b) wydawać nadal z początkiem każdego roku wyniki spostrzeżeń meteorologicznych za rok ubiegły.

Na tem samem posiedzeniu styczniowem p. Wł. Gorczyński zdał sprawę z pierwszych kroków, poczynionych ku rozszerzeniu pomiarów radyacyjnych na Stacji Centralnej Meteorologicznej w Warszawie, z funduszu przeznaczanego na ten cel przez T-wo Nauk. Warsz., oraz z wyników swej podróży do Upsali do Instytutu Fizycznego prof. Angströma. Wreszcie p. Merecki referował „O potrzebie nowej seryi spostrzeżeń meteorologicznych w Wilnie“.

Na czwartem posiedzeniu (27/V 1909) omówiono szczegółowo sprawę urządzenia Obserwatorjum Astronomicznego i Meteorologicznego w okolicach Warszawy, niezależnie od obecnej Stacji Meteorologicznej przy Muzeum, oraz ogłoszono trzy referaty, a mianowicie:

St. Landau. O zamierzonych pomiarach promieniotwórczości atmosferycznej.

Wł. Gorczyński. O nowej instalacji pomiarów pyrhelometrycznych w celu wyznaczenia stałej słonecznej (z demonst. przyrz.).

Tenże. O sieci meteorologicznej szwedzkiej.

III.

**Sprawozdanie z czynności administracyjnych.**

Zarząd, Komisya Rewizyjna i Zebrania Ogólne.

Na pierwszych 4-ch posiedzeniach Zarządu rozpatrywano szereg spraw bieżących oraz przyjęto ostateczną redakcyę regulaminu Wydziałów z wyjątkiem §§, dotyczących Komisji stałych przy Wydziałach.

Zwołana przez Zarząd Komisya rewizyjna, zbadawszy stan funduszów T-wa, oraz przejrawszy przygotowane przez Zarząd sprawozdanie z czynności T-wa, wystąpiła z dwoma zasadniczymi wnioskami do Zebrania Ogólnego: w pierwszym poparła wnioski Zarządu, by sprawozdanie z czynności naukowych T-wa za czas od 1 lipca do 30 czerwca roku następnego stale odczytywano na dorocznem Zebraniu Ogólnem T-wa w d. 25 listopada, sprawozdanie zaś finansowe, sporządzone za rok kalendarzowy, na lutowem Zebraniu Ogólnem. Drugi wniosek brzmiał, by Zebranie Ogólne, ze względu na stan funduszów T-wa, poleciło Zarządowi zająć się obmyśleniem środków pomnożenia takowych.

Rozpatrzenie i zatwierdzenie powyższych wniosków Komisji rewizyjnej stanowiło główny przedmiot obrad Zebrania Ogólnego T-wa w d. 25 listopada 1908 r. Nadto Zebranie to zatwierdziło wniosek Zarządu, by doroczne Zebranie Ogólne odbywało się 25 listopada, jako w rocznicę otwarcia T-wa, następne zaś Zebrania Ogólne — w lutym i w maju.

Na tem samem posiedzeniu Zarząd przedstawił na członków T-wa pp. 1) Władysława Jabłonowskiego, 2) Leopolda Méyeta, 3) Henryka Nusbauma, 4) Franciszka Puła-

skiego, 5) Henryka Radziszewskiego, 6) Stanisława Słońskiego, 7) Kazimierza Stołyhwę, 8) Stanisława Szobera.

W końcu, na miejsca opróżnione przez ustąpienie pp. Władysława Janowskiego i Antoniego Kryńskiego wybrano do Zaządu T-wa, pp.: Maryana Jakowskiego i Jana Tura.

Na posiedzeniu dorocznem 25 listopada odczytano, w myśl uchwały poprzedniego Zebrania Ogólnego, sprawozdanie Zarządu z czynności T-wa od jego założenia do d. 30 czerwca 1908 r., następnie w uznaniu szczególnych zasług dla T-wa położonych, wybrano jednomyślnie p. Ignacego Baranowskiego na członka honorowego T-wa, poczem dokonano wyboru przez głosowanie kartkami wyżej wymienionych ośmiu kandydatów — na członków rzeczywistych T-wa, oraz powołano Władysława Janowskiego na sekretarza T-wa, któryto urząd był nieobsadzony od 4 kwietnia 1908 r.—Członek T-wa Teodor Dunin, odczytał swój wniosek o potrzebie założenia przy T-wie Instytutów Naukowych. Zebranie Ogólne dalsze kroki w tej sprawie przekazało Zarządowi. W końcu Zebranie Ogólne zatwierdziło budżet na r. 1908/9 w ogólnej sumie rb. 3980.

Na następnych posiedzeniach Zarząd rozpatrzył ponownie projekty regulaminu czynności Zarządu, §§ o Komisjach stałych Wydziałowych, wchodzące w skład poprzednio już przez Zarząd przyjętego projektu regulaminu dla Wydziałów; rozpatrzył projekty regulaminów dla sekretarza T-wa, dla przewodniczących i sekretarzy Wydziałów, oraz instrukcje dla urzędnika biura T-wa (któreto projekty na zlecenie Zarządu przygotował sekretarz T-wa); zatwierdził wnioski sekretarza, dotyczące uporządkowania akt i ustalenia stosunków zamiennych z różnemi instytucjami naukowemi oraz wydawnictwami, oraz w myśl decyzji listopadowego Zebrania Ogólnego, uchwalił zwrócić się do członków T-wa z zapytaniem o środki jakimi by można powiększyć fundusze T-wa. Znaczna część członków odpowiedziała, że za najwłaściwszy sposób powiększenia dochodów T-wa uważa podniesienie składki członkowskiej, a za jedyne źródło zebrania znaczniejszych funduszy, zabezpieczających przyszłość T-wa, — inicjatywę prywatną. Deklaracje poszczególnych członków T-wa, zgadzających się płacić podwyższone składki, wykazały, że z tego źródła T-wo mieć bę-

dzie w r. b. z górą 600 rb. przewyżki ponad dochód z normalnych składek członkowskich.

Ułożywszy następnie projekt budżetu T-wa na r. 1909, Zarząd zwołał ponownie, w myśl § 33 Ustawy, Komisję rewizyjną, która sprawdziła szczegółowo czynności biura i skarbnika T-wa, stwierdzając w nich wzorowy porządek, oraz przyjęła, z małymi zmianami, proponowany przez Zarząd budżet T-wa, którego szczegóły wyjaśnia sprawozdanie kasowe. Tu zaznaczamy, iż budżet wydatków wynosił rb. 4635,22, z których przeznaczono rb. 1500 na wydawnictwa T-wa, 2280 na potrzeby Wydziałów, 250 na potrzeby biura, 500 na pensye funkcyonaryusza i woźnych, 50 na inwentarz kancelaryjny i 55 rb. kop. 22 na potrzeby biblioteki.

Z inicjatywy Komisji językowej Wydziału I-go, Zarząd na 3-ch posiedzeniach rozpatrywał sprawę przejęcia przez T-wo dalszego wydawnictwa Słownika języka polskiego J. Karłowicza, Ad. Kryńskiego i W. Niedźwiedzkiego. Rozważywszy po długiej dyskusji opinie poszczególnych członków, specjalnej Komisji (Appel, Holewiński, Janowski, Konic i W. Miklaszewski), wyłonionej dla zbadania strony prawnej tej kwestyi, oraz p. Chlebowskiego, który w tej samej sprawie porozumiewał się z Kasą im. Mianowskiego, Zarząd z żalem doszedł do wniosku, że względy prawne i materialne nie pozwalają obecnie T-wu na podjęcie tego zadania.

O tem wszystkim, Zarząd zdał sprawę Zebraniu Ogólnemu, odbytemu w dniu 28 lutego r. b. Zebranie to zatwierdziło budżet T-wa oraz uznało proponowany przez Zarząd, wydrukowany i rozesłany uprzednio wszystkim członkom, projekt regulaminu czynności T-wa za obowiązujący na rok jeden, t. j. do 28 lutego 1910; oraz przyjęło do wiadomości oświadczenie Zarządu, że w sprawie Instytutów Naukowych, proponowanych przez p. Teodora Dunina nie dotąd nie postanowił z powodu braku funduszków.

Na posiedzeniach, od marca po koniec czerwca, Zarząd rozpatrywał szereg spraw bieżących, napływających z Wydziałów i Komisji tudzież rozważał kandydatury na członków. Wobec zwiększania się, z rozwojem działalności naukowej w Wydziałach i Komisjach, objętości Sprawozdań T-wa, Zarząd, przychyłając się do szczegółowo uzasadnionego wniosku Redaktora, postanowił wyjednać na ten cel, na Zebraniu Ogólnem, kredyt dodatkowy na rok bieżący w wysokości rb. 650.

Zarząd uchwalił też wyznaczenie dodatku w sumie rb. 100 na wydatki przy urządzaniu biblioteki, powiększającej się wskutek otrzymywanych darów. Zatwierdzenie powyższych wniosków Zarządu, wysłuchanie komunikatów o kandydatach na członków T-wa oraz wybór p. Franciszka Pułaskiego na członka Zarządu, stanowiło przedmiot obrad ostatniego w roku sprawozdawczym Zebrania Ogólnego, które odbyło się 13 czerwca.

Zebranie Ogólne upoważniło Prezesa i Sekretarza T-wa do przyjęcia funduszu na cele Wydziału I-go podług projektu aktu darowizny, wygotowanego przez ks. Seweryna Czetwertyńskiego. Fundusz ten, wynosić ma rb. 10000. Do 13 czerwca b. r. zadeklarowano rb. 7525. Fundusz ten, zebrany przez ks. Seweryna Czetwertyńskiego dla uczczenia pamięci członka T-wa ś. p. Adama Krasińskiego, z inicjatywy p. Fr. Pułaskiego został przeznaczony na nagrody za prace z dziedziny językoznawstwa i literatury polskiej.

W roku sprawozdawczym złożono T-wu następujące **ofiary**, które Zarząd przyjął i za które każdemu z ofiarodawców podziękowanie wyraził.

W dniu 8 października pani Alicja Hasfortowa złożyła T-wu rb. 500;

w dniu 11 marca pani Marya Szlenkerowa i panna Zofia Szlenkerówna złożyły T-wu po rb. 1000.

Trzy te ofiary były przeznaczone na bieżące potrzeby T-wa.

D. 19 stycznia r. b. zawiadomiono T-wo, że z dotychczasowego mieszkania korzystać będzie mogło do 1 lipca 1910 r.

D. 26 lutego r. b. Zarząd otrzymał od Prezesa T-wa Aleksandra Jabłonowskiego cały remanent wydawniczy „Źródła Dziejowych“ i „Tek Pawińskiego“ wraz z sumą 4873 rb. 25 kop. przeznaczoną na dalsze prowadzenie powyższych wydawnictw, pod kierunkiem Komisji historycznej.

Z innych ofiar Zarząd przyjął z wdzięcznością: 1) komplet roczników T-wa Przyj. Nauk Pozn. od ks. biskupa Likowskiego i prof. Dydyńskiego; 2) komplet Ateneum od p. Br. Wenera; 3) sto kikadziesiąt książek od p. Erazma Majewskiego; 4) kilkakaset tomów od spadkobierców p. Matiasa Bersona, oraz dwie szafy na te książki od p. Aleksandra Kraushara i 5) zbiór książek od p. Leopolda Méyeta.

Do rzędu ofiar na rzecz Towarzystwa zaliczyć też wypada: wydanie przez p. Henryka Konica własnym kosztem pracy p. t.: „Materyały do dziejów Komisji rządzącej“, zakwalifikowanej przez Komisję historyczną do drukowania w jej „Wydawnictwach“; oraz wniesienie przez niektórych członków Towarzystwa zwiększonych składek. Przychód z tego ostatniego źródła jest wykazany w sprawozdaniu kasowem na str. 31.

Na wniosek poszczególnych Komisji i Wydziałów, Zarząd w ciągu roku sprawozdawczego przyznał następujące **zapomogi** na prowadzenie badań naukowych:

panu Wł. Gorczyńskiemu rb. 480 na prowadzenie badań pyrhelometrycznych;

p. Wóycickiemu rb. 300 na zbieranie materyałów do geografii botanicznej Polski;

p. I. T. Baranowskiemu rb. 175 na druk „Materyałów do historii wsi polskiej“;

p. Wachowskiemu rb. 19 na poszukiwania w archiwach cechowych;

pp. Kętrzyńskiemu i I. T. Baranowskiemu rb. 125 na podróż w celu badania archiwów krajowych;

Komisji antropologicznej rb. 81 na nabycie przyrządów antropometrycznych.

Wreszcie z funduszów, przekazanych przez Prezesa A. Jabłonowskiego do dyspozycji Komisji historycznej, udzielono rb. 100 p. I. T. Baranowskiemu na koszty przygotowania materyałów do T. XXIII „Źródeł Dziejowych“ oraz 1800 p. A. Jabłonowskiemu na dalsze prowadzenie wydawnictwa „Źródeł Dziejowych“.

IV.

**Stosunki zewnętrzne.**

---

T-wo wyraziło współczucie rodzinie zmarłego bibliografa Karola Estreichera.

Na jubileusz prof. Wojciechowskiego ze Lwowa, T-wo wysłało depezę gratulacyjną.

Takiż telegram wysłano do Stowarzyszenia Nauczycieli Szkół Wyższych we Lwowie, z racji obchodu 25-ciolecia.

Na obchodzie jubileuszowym 40-letniej działalności profesorskiej Stanisława Tarnowskiego w Krakowie, członek założyciel T. N. W., Ignacy Chrzanowski, złożył jubilatowi imieniem Towarzystwa adres.

W odpowiedzi na odezwę Kasy im. Mianowskiego oświadczone, że Towarzystwo będzie chętnie służyło pomocą przy ocenianiu prac nadających się do nagrody im. Jakuba Natanson'a.

W celu ułatwienia badaczom historii krajowej dostępu do archiwów parafialnych i kapitulnych, T-wo zwróciło się do ks. biskupów dyecezyalnych w Królestwie z odnośną odezwą. (Ob. str. 17).

Od lutego r. b. T-wo Naukowe po każdym posiedzeniu Wydziału lub Komisji przesyła rzeczowe streszczenia odbytych narad i ogłoszonych komunikatów do kilku pism polskich.

Od Akademii i Towarzystw naukowych polskich i obcych T-wo otrzymało wymienione na str 26 i 27 wydawnictwa.

---



V.

## W y d a w n i c t w a.

W roku sprawozdawczym redaktorem „Sprawozdań“ T-wa do 31 grudnia r. 1908 był p. Józef Eismond, który z powodu braku czasu stanowisko to zmuszony był opuścić. Pierwszemu swemu redaktorowi Sprawozdania T-wa zawdzięczają formę zewnętrzną, którą w szczegółach obmyślił i ustalił.

Od 1 stycznia 1909 r. redaktorem „Sprawozdań“ T-wa jest p. Jan Tur.

Ogółem w roku sprawozdawczym wydano 9 zeszytów Sprawozdań oraz pracę p. Weyberga noszącą tytuł: „Syntezy pirogenetycznych glinokrzemianów zasadowych“, 8<sup>o</sup>, str. 62.

Sprawozdania z r. 1908/9 obejmowały ogółem stronice druku 666, z których na Wydział I-y przypada stron 90, na Wydział II-gi — 199, na Wydział III-ci — 349, a na Sprawozdanie Zarządu—28. Wynika stąd, iż w roku bieżącym objętość Sprawozdań T-wa trzykrotnie się powiększyła, gdyż w roku poprzednim (r. 1907/8) było ogółem stron 222. Do tego przybywają jeszcze 62 stronice monografii p. Weyberga.

Ogólna liczba ogłoszonych komunikatów wynosi 75. Z tego przypada na Wydział I komunikatów 13, na Wydział II — 13, a na Wydział III — 49. W porównaniu z rokiem zeszłym liczby te wykazują znaczny przyrost. W roku zeszłym ogłoszono ogółem prac 28, a mianowicie: 4 z Wydziału I-go i 24 z Wydziału III-go.

Sprawozdania T-wa odbijano w ilości 500 egzemplarzy, z których 86 rozsyłano członkom T-wa, 131 zaś różnym instytucyom

naukowym, po części na zamianę z ich wydawnictwami, oraz poszczególnym osobom. 100 egzemplarzy Sprawozdań oddawano na skład w księgarni E. Wende'go na sprzedaż. Pozostałe przechodzą się na składzie w biurze T-wa.

Lista instytucji naukowych i wydawnictw, które nadsyłały T-wu swoje prace jest następująca:

1. Academia Romana, Bukuresti.
2. Academie suedoise des sciences, Stockholm.
3. Akademia Umiejętności w Krakowie.
4. American Academy of Arts and Sciences, Boston.
5. Ateneum Kapłańskie, Włocławek.
6. Atti della R. Accademia delle scienze di Torino.
7. Atti del Reale Istituto Veneto, Venezia.
8. Chemik Polski.
9. Česke Akademie Cisaře Františka Josefa v Praze.
10. Gazeta Lekarska, Warszawa.
11. „Idea“ miesięcznik literacki w Krakowie.
12. Imperatorskoje Mineralogiczskoje Obszczestwo. S.-Peterburg.
13. „Kosmos“, Lwów.
14. Lwowski Tygodnik Lekarski, Lwów.
15. Medycyna i Kronika Lekarska, Warszawa.
16. „Muzeum“, Lwów.
17. Nachrichten von der Königlich Gesellschaft der Wissenschaften zu Göttingen.
18. Naukoweje Towarzystwo imieni Szewczenka u Lwowi.
19. Nowiny Lekarskie, Poznań.
20. Pamiętnik Literacki, Lwów.
21. Pamiętnik Tow. Lek. Warsz.
22. Proceedings of the Academy of Natural Sciences of Philadelphia.
23. Proceedings of the Cambridge Philosophical Society.
24. Proceedings of the section of Sciences. Amsterdam.
25. Przegląd Biblioteczny. } Warszawa.
26. Przegląd Filozoficzny. }
27. Przegląd Lekarski, Kraków.
28. Reale Accademia dei Lincei, Roma.
29. Rocznik Tow. Przyj. Nauk w Poznaniu.

30. Sitzungsberichte der Königlich-Preussischen Akademie der Wissenschaften, Berlin.

31. Srbska Kralewska Akademija u Belgradu.

32. Towarzystwo Przyjaciół Nauk w Wilnie.

33. Verein für Naturwissenschaft zu Braunschweig.

34. Verhandlungen der k. k. geologischen Reichsanstalt,

Wien.

35. Zakład narodowy imienia Ossolińskich we Lwowie.

36. „Zdrowie“ w Warszawie.

37. Журнал русскаво фызыко-химическаво обществва при Императорском S.-Peterburgskom Uniwersitetie. Czast' chimeskaja.

---

VI.

**B i b l i o t e k a .**

---

Biblioteka T-wa składa się z wydawnictw, otrzymywanych na zamianę, oraz z dzieł i rozpraw, ofiarowanych T-wu. Fundusze T-wa nie pozwalają dotąd na nabywanie książek i na prenumeratę pism.

Na początku roku sprawozdawczego biblioteka posiadała ogółem 37 dzieł i rozpraw w odbitkach. W roku bieżącym ogólna ilość dzieł, odbitek oraz wydawnictw peryodycznych, wynosi 1024. Obejmują one razem 1967 tomów. Zaznaczyć tu należy, że główne dary wpłynęły od p. Bron. Wenera, który ofiarował T-wu cenny komplet Ateneum warszawskiego, od p. E. Majewskiego, który nadesłał sto kilkadziesiąt dzieł przyrodniczych, od spadkobierców Matiasa Bersona, którym Tow. zawdzięcza kilkaset tomów dzieł treści historycznej. T-wo Przyj. Nauk. w Poznaniu, Akad. Umiej. w Krakowie i Biblioteka Ossolińskich we Lwowie, nadesłały T-wu komplety swoich ostatnich wydawnictw.

Nadsyłane do T-wa książki są katalogowane na specjalnych kartkach, których wzór zaproponował sekretarz T-wa. Na każdym posiedzeniu Zarządu przedstawiane są kartki katalogowe świeżo nadesłanych dzieł. Nadto w ciągu roku bieżącego sporządzono katalog fundamentalny czyli inwentarz wszystkich dzieł znajdujących się w bibliotece T-wa. Jest on doprowadzony do ostatniej chwili.

Biblioteka T-wa mieści się obecnie w 6 szafach. Porządek w bibliotece utrzymuje czasowo, pod kierunkiem i kontrolą Sekretarza Towarzystwa, p. Wincenty Grochowski.

---

VII.

**Sprawozdanie kasowe. <sup>1)</sup>**

**Rachunek przychodów i rozchodów**

za czas od 1 lipca 1908 do 31 grudnia 1908 r.

Przychód.	Rb. K.		Rozchód.	Rb. K.	
Pozostałość z d. 30/VI 1908 r. . . . .	7052	32	Utrzymanie biura . . . . .	302	55
Składka za r. 1907 od 6 członków rzeczywistych	60	—	Pensye . . . . .	395	30
Składka za r. 1908 od 17 członków rzeczywistych	170	—	Wydawnictwo . . . . .	578	46
<b>Ofiary:</b>			Pozostał. w d. 31/XII 1908 r. . . . .	7055	22
Hasfortowej . . . . .	500	—			
Erazma Majewskiego	300	—			
Procent od funduszów w Banku Handl. za r. 1908 . . . . .	249	21			
	8831	53		8331	53

<sup>1)</sup> W sprawozdaniu poprzednim podane były: rachunek przychodów i rozch. za czas od 7/XI 1907 r. do 30/VI 1908 r., bilans w dniu 30/VI 1908 r. i budżet na r. 1908/9. Gdy wszakże, na zasadzie § 29 h Ustawy, rachunkowość Towarzystwa zamkniętą być musiała z końcem roku kalendarzowego, przeto podajemy tu: rachunek przych. i rozch. za czas od 30/VI do 31/XII 1908 r., bilans w d. 31/XII 1908 r. i budżet na r. 1909, wszystkie zatwierdzone przez Komisję Rewizyjną w d. 14/II 1909 r. Dla uzupełnienia zaś niniejszego sprawozdania ze stanu i działalności Towarzystwa, podajemy tymczasowy rachunek przych. i rozch., za czas od 1/I do 30/VI 1909 r. Trzecie sprawozdanie obejmie całą rachunkowość za rok 1909.

## Bilans

w dniu 31 grudnia 1908 roku.

**Winien.**

**M a.**

	Rb.	K.		Rb.	K.
<b>Bank Handlowy:</b>			Kapitał zasobowy . .	400	—
a) rach. 5½% t. 3/VI 1909 r.	3300	—	„ nagrodowy .	3000	—
„ „ „ 8/VII „ „	1000	—	<b>Fundusz bieżący:</b>		
% za 1908 r. . . . .	120	—	a) dla wszyst. Wydż.	2255	22
b) rachunek bieżący . .	2577	40	b) „ Wydziału I. .	800	—
<b>K a s a:</b>			c) „ „ II. .	300	—
a) u skarbnika . . . .	35	62	d) „ „ III. .	300	—
b) u dziennikarza . . .	22	20			
	7055	22		7055	22

## Budżet

na rok 1909.

<b>Dochody.</b>	Rb.	K.	<b>Wydatki.</b>	Rb.	K.
Składki członków . . .	800	—	Utrzymanie biura . .	250	—
Ofiary „ . . . . .	550	—	Urząd. biura i bibliot.	105	22
Procent od fund. w B. H.	250	—	Pensye . . . . .	500	—
Sprzedaż Sprawozdań .	30	—	Wydawnictwo . . . .	1500	—
Niedobór do pokrycia z fund. bież. ogólnego	1605	22	Wydatki na Wydż. I.	800	—
Niedobór do pokrycia z fund. bież. wydż. I .	800	—	„ „ „ II.	700	—
Niedobór do pokrycia z fund. bież. wydż. II.	300	—	„ „ „ III.	780	—
Niedobór do pokrycia z fund. bież. wydż. III.	300	—			
	4635	22		4635	22

## Rachunek przychodów i rozchodów

za czas od 1 stycznia do 30 czerwca 1909 r.

Przychód.	Rb.	K.	Rozchód.	Rb.	K.
Pozostałość z r. 1908. . .	7055	22	Utrzymanie biura. . .	220	24
Opłaty członk. za r. 1907.	60	—	Urząd. biura i bibl.	75	45
„ „ „ „ 1908.	180	—	Pensye . . . . .	257	—
„ „ „ „ 1909.	355	—	Wyd. „Sprawozdań“.	1851	11
Ofiary członków . . . .	513	—	Wydatki wydziału II.	144	—
Prenumerata Sprawozdań	6	40	„ „ III.	540	—
Ofiara Maryi Szlenkerowej. . . . .	1000	—	Pozostałość w d. 30/VI 1909 roku. . . . .	7081	82
Ofiara Zofii Szlenkerówny . . . . .	1000	—			
	10169	62		10169	62

### Ofiary Członków

wniesione od 1 stycznia do 30 czerwca 1909 roku.

Banachiewicz Tadeusz . . . . .	Rb. 15
Dickstein Samuel. . . . .	„ 100
Dmochowski Zdzisław . . . . .	„ 40
Goldflam Samuel. . . . .	„ 15
Holewiński Władysław . . . . .	„ 40
Jakowski Maryan . . . . .	„ 15
Janowski Władysław . . . . .	„ 30
Konic Henryk. . . . .	„ 13
Kosiński Julian . . . . .	„ 15
Majewski Erazm. . . . .	„ 15
Mayzel Waclaw . . . . .	„ 20
Miklaszewski Sławomir . . . . .	„ 10

Do przeniesienia . Rb. 328

	Z przeniesienia . . .	Rb. 328
Miklaszewski Walenty . . . . .	„	10
Pułaski Franciszek . . . . .	„	15
Rajchman Mikołaj . . . . .	„	15
Struve Henryk . . . . .	„	120
Szober Stanisław . . . . .	„	5
Wierzbowski Teodor . . . . .	„	20
		<hr/>
		Rb. 513



VIII.

Zadania konkursowe  
Towarzystwa Naukowego Warszawskiego.

---

A. W WYDZIALE JĘZYKOZNAWSTWA I LITERATURY.

„Życie duchowe i twórczość Juliusza Słowackiego”.

Żądana jest bądź całkowita synteza krytyczna, bądź częściowe opracowanie jednego z dwu głównych okresów działalności poety (lata 1836 — 1842 i 1842 — 1849), bądź wreszcie studyum nad genezą i ewolucją samego arcyzmu z uwzględnieniem pokrewnych zjawisk w dziejach poezji i sztuki innych ludów Europy.

B. W WYDZIALE NAUK ANTROPOLOGICZNYCH, SPOŁECZNYCH,  
HISTORJI I FILOZOFII.

„Znaczenie żywiołu etnicznego litewskiego w ewolucji polityczno-społecznej W. Księstwa Litewskiego przed Unią Lubelską”.

Praca ta ma stanowić studyum, oparte zarówno na wynikach badań etnograficznych, jakoteż na danych faktycznych, dotyczących polityczno-społecznego i kulturalnego rozwoju żywiołu rdzennie litewskiego, ze szczególnem uwzględnieniem przejawów tego żywiołu w ustawodawstwie, a mianowicie w Statucie Litewskim.

C. W WYDZIALE NAUK MATEMATYCZNYCH I PRZYRODNICZYCH.

„Zbadanie pod względem mineralogicznym któregokolwiek z terytoriów Królestwa Polskiego“.

Przez terytorium rozumieć należy pewną całość geograficzną lub pewien kompleks geologiczno-petrograficzny. Praca winna wyczerpywać odnośną literaturę i opierać się nadewszystko na badaniach oryginalnych autora, oraz na laboratoryjnym opracowaniu materiałów zebranych. Autor winien przedstawić duplikaty zbadanych przez się materiałów, jakoteż i ewentualnych preparatów mikroskopowych.

WARUNKI KONKURSU.

1. Każda z prac, ubiegających się o nagrodę konkursową, winna być napisana w języku polskim, oparta na badaniach samodzielnych i odznaczać się metodą ściśle naukową.
2. Wyłączają się z konkursu wszelkie prace charakteru kompilacyjnego, chociażby odznaczały się zaletami układu i przedstawienia.
3. Praca konkursowa winna zawierać w sobie całkowite opracowanie tematu w granicach, w zadaniu konkursowem określonych.
4. Na konkurs przyjmowane będą tylko prace, nigdzie dotąd drukiem nieogłoszone.
5. Każda z prac konkursowych zawierać winna dokładną literaturę naukową traktowanego przedmiotu zarówno polską, jak i obcą.
6. Nagroda za pracę konkursową na każdy z trzech powyższych tematów wynosi rubli **tysiąc**.

*Uwaga.* Towarzystwo Naukowe zastrzega sobie możliwość podzielenia tej sumy na dwie równe lub nierówne części, w razie, gdyby z pomiędzy prac, nadesłanych na dane zadanie, dwie okazały się godnymi nagrody. W razie gdyby, prócz nagrodzonych, znalazły się jeszcze inne prace wyróżniające się, Towarzystwo Naukowe może je odznaczyć wzmianką zaszczytną.

7. Praca uwieńczona nagrodą pozostaje własnością jej autora, Towarzystwo wszakże zastrzega sobie pierwszeństwo ogłoszenia jej drukiem, po porozumieniu się z autorem.
8. Termin ostateczny do nadesłania rękopisów oznacza się na 31 grudnia 1909 roku. Po upływie tego terminu żadne rękopisy przyjmowane nie będą.
9. Rękopisy prac konkursowych winny być pisane pismem czytelnym po jednej stronie każdej karty, z szerokim marginesem. W żadnym miejscu rękopisu nie powinno być ujawnione nazwisko autora.  
Pożądane jest nadsyłanie rękopisów pisanych na maszynie, w dwu lub trzech egzemplarzach.
10. Rękopisy należy nadsyłać bezimiennie w posyłkach polecenych pod adresem Towarzystwa Naukowego Warszawskiego<sup>1)</sup> — opatrzone godłem, z dołączeniem osobnej koperty opieczętowanej, opatrzonej temże godłem co rękopis i zawierającej wewnątrz nazwisko autora i dokładny jego adres.
11. Ogłoszenie nagród na podstawie ocen Wydziałów (§ 37 Ustawy Towarzystwa Naukowego Warsz.) nastąpi na dorocznym Zgromadzeniu Ogólnym Towarzystwa Naukowego Warszawskiego d. 25 listopada w roku 1910. Nazwiska autorów prac uwieńczonych ujawnione będą dopiero na tem posiedzeniu po otworzeniu kopert opieczętowanych.
12. Rękopisy prac nieuwieńczonych i nieodznaczonych wzmianką zaszczytną mogą być zwrócone wraz z kopertą opieczętowaną na żądanie, w ciągu jednego roku od daty ogłoszenia wyniku konkursów.



<sup>1)</sup> Adres: Warszawa, Krakowskie Przedmieście 7.





## OD REDAKCYI.

1. „Sprawozdania“ wychodzą w postaci zeszytów miesięcznych i zawierają protokoły posiedzeń naukowych Wydziałów T-wa, drukowane z zachowaniem oddzielnej paginacji dla każdego Wydziału. W miesiącach: lipcu, sierpniu i wrześniu „Sprawozdania“ nie wychodzą.

2. Obok działu naukowego, obejmującego nadewszystko: komunikaty i referaty, jako też pokazy naukowe oraz dyskusję, w „Sprawozdaniach“ podaje się nadto stale listę obecności oraz streszczenie protokołu załatwianych na posiedzeniach spraw bieżących.

Obok komunikatów i referatów, wygłaszanych na posiedzeniach wedle porządku dziennego, mogą być drukowane również i prace nadsyłane, o ile pochodzą one od członków T-wa w odpowiednich Wydziałach i o ile otrzymane rękopisy gotowe są do druku.

3. Poszczególne artykuły nie mogą w „Sprawozdaniach“ przekraczać zakresu 2 arkuszy druku. W przeciwnym razie mogą być drukowane tylko w charakterze rozpraw naukowych w seryi „Prac“ odpowiedniego Wydziału, w „Sprawozdaniach“ zaś podaje się wzmiankę protokólną.

4. Komplet wydanych w ciągu roku zeszytów „Sprawozdań“ stanowi rocznik, uzupełniony dodaniem zeszytu Sprawozdania rocznego z działalności T-wa oraz karty okładowej i spisu rzeczy.

5. Komunikaty i referaty jako też objaśnienia pokazów drukuje się, stosownie do życzenia autorów, wraz ze streszczeniami w jednym z czterech języków obcych: francuskim, angielskim, włoskim lub niemieckim.

6. Na koszt redakcyi mogą być umieszczane w „Sprawozdaniach“ tylko rysunki tekstowe, o ile nadają się do reprodukcji cynkograficznej.

7. Do czasu ustalenia się pisowni polskiej przestrzega się prawideł pisowni Akademii Umiejętności w Krakowie. Wyjątki w tym względzie czyni się jedynie dla autorów prac z zakresu językoznawstwa, o ile nietykalność pisowni została przez nich osobiście zastrzeżona.

8. Przemówienia w dyskusyi składa się sekretarzom Wydziałów na posiedzeniu. Teksty przemówień w dyskusyi, nadsyłane po posiedzeniu, drukowane nie będą. Rękopisy komunikatów i referatów oraz objaśnienia, doty-

czące pokazów, należy składać najpóźniej po upływie tygodnia po odbytem posiedzeniu; w przeciwnym razie w „Sprawozdaniach“ podaje się tylko tytuł. W tym terminie autorzy winni dostarczyć gotowych klisz cynkograficznych.

9. Autorzy drukowanych w „Sprawozdaniach“ prac otrzymują bezpłatnie 50 zwykłych odbitek łącznie z protokołem ewentualnej dyskusji i streszczeniem w języku obcym. Na żądanie większej liczby odbitek, wyrażone na rękopisie oraz na ostatniej korekcie, mogą otrzymać więcej, lecz nie więcej ponad 100.

10. Materiał, przeznaczony do druku, winien być pisany na jednej stronie, z pozostawieniem marginesu i wolnego miejsca przed tytułem, do notat redakcyjnych.

11. Podkreślenia: Nazwiska, wyrazy lub zdania, które autor chce mieć wydrukowane czcionkami rozstawionymi, należy podkreślać linią punktową. Nazwy techniczne, gatunkowe i t. d. wyróżnia się w druku kursywą, w rękopisie zaś podkreśla się linią pojedynczą. Wyrazy lub znaki wyjątkowego znaczenia, mające być wydrukowane czcionkami grubymi należy podkreślać linią podwójną.

Wszelkie tytuły przy nazwiskach będą stale pomijane.

12. Autorzy winni zwracać drukarni przysyłane im korekty w możliwie krótkim czasie; mają też prawo, w przypadkach wyjątkowych, żądać od drukarni przysyłania powtórnej korekty. Na ostatniej korekcie autor winien położyć swój podpis oraz wyrazić życzenie co do oddzielnych odbitek.

Cena rocznika w prenumeracie wynosi **rs. 4**; cena każdego pojedynczego zeszytu **kop. 50**.







